

Verantwoording groepsrisico gemeente Alphen-Chaam

Bestemmingsplan Kom Chaam

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Deze verantwoording groepsrisico heeft betrekking op het bestemmingsplan Kom Chaam. Doel van het bestemmingsplan Kom Chaam is het bieden van een actuele juridische regeling voor de gehele wijk. Het bestemmingsplan Kom Chaam is gericht op het beheer van de bestaande situatie waarin geen nieuwe ontwikkelingen worden voorzien. Er is derhalve sprake van een zogenaamd consoliderend bestemmingsplan.

Deze verantwoording groepsrisico verwijst naar de Milieuparagraaf bestemmingsplan Kom Chaam "d.d. ...mei 2015". Deze milieuparagraaf bevat ondermeer de resultaten van onderzoek naar het aspect externe veiligheid dat is uitgevoerd ten behoeve van het op te stellen bestemmingsplan. Daarbij is zowel het plaatsgebonden risico (PR) als het groepsrisico (GR) onderzocht. Voor de onderzoeksresultaten ten aanzien van het PR wordt verwezen naar deze milieuparagraaf.

Ten aanzien van het groepsrisico is in het rapport geconcludeerd dat een verantwoording groepsrisico dient te worden opgesteld vanwege de ligging van het plangebied binnen het invloedsgebied van een Bevi-inrichting.

Voor het transport over de weg is geconcludeerd dat een beperkte verantwoording van het groepsrisico volstaat. Dit vanwege de ligging van het plangebied binnen het invloedsgebied van een provinciale weg waarover transport van gevaarlijke stoffen plaats vindt. Om deze reden moet wel rekening worden gehouden met de effecten van een mogelijke calamiteit (ook wel aangeduid als beperkte verantwoording). Hiertoe is het advies van Veiligheidsregio met betrekking tot deze aspecten meegenomen in deze verantwoording.

Met voorliggend document heeft de gemeente Alphen Chaam invulling gegeven aan de verantwoording van het groepsrisico. Voor deze verantwoording groepsrisico is advies aangevraagd aan de Veiligheidsregio Midden en West-Brabant. Het ingediende advies, opgenomen in bijlage 1 ("Advies externe veiligheid bestemmingsplan Kom Chaam d.d. 11 mei 2015), is in deze verantwoording verwerkt.

1.2 Wettelijk kader

Het externe veiligheidsbeleid in Nederland berust op een tweetal kwantitatieve pijlers; het plaatsgebonden risico en het groepsrisico.

Plaatsgebonden risico:

Het plaatsgebonden risico is de berekende kans per jaar, dat een persoon overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval bij een risicobron, aangenomen dat hij op die plaats permanent en onbeschermd verblijft.

De norm in een nieuwe situatie voor kwetsbare objecten, zoals woningen, bedraagt de kans van 1 op 1 miljoen per jaar. Het gebied waarbinnen deze norm wordt overschreden wordt begrensd door de 10^{-6} contour. Deze norm is juridisch hard.

Groepsrisico:

Het groepsrisico is een maat om de kans weer te geven dat een incident met dodelijke slachtoffers voorkomt. Tevens wordt het groepsrisico beschouwd als maat voor de maatschappelijke ontwrichting welke kan ontstaan ten gevolge van een incident. Het gebied waarbinnen het groepsrisico dient te worden beschouwd is het invloedsgebied.

Het groepsrisico is niet ruimtelijk, met contouren, weer te geven.

Verantwoording groepsrisico inrichtingen:

De verantwoordingsplicht groepsrisico is van toepassing binnen het invloedsgebied van een risicovolle inrichting waarop het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) van toepassing is. In

artikel 2, lid 1 van het Bevi is opgesomd wat wordt verstaan onder risicovolle inrichtingen. Voor de toepassing van het Bevi, wordt een ruimtelijk besluit gezien als een nieuwe situatie.

Bestemmingsplan Kom Chaam ligt binnen het invloedsgebied van een Bevi-inrichting waardoor verantwoording van het groepsrisico van toepassing is. Het betreft de inrichting: BP station Michielsen, Baarleseweg 43 te Chaam met een LPG-doorzet < 500 m³ (vastgelegd).

Verantwoording groepsrisico transportassen:

Naast de invloed van de risicovolle inrichtingen speelt de verantwoordingsplicht groepsrisico een rol bij transportassen waarop Besluit Externe Veiligheid Transportroutes (Bevt), van toepassing is. Dit besluit verplicht het bevoegd gezag om een beoordeling en afweging van de externe veiligheid mee te nemen bij ruimtelijke plannen die in de directe nabijheid zijn gelegen van een transportas waarover transporten met gevaarlijke stoffen plaatsvinden. Op basis van het Bevt, welke vanaf 1 april 2015 van kracht is, dient bij nieuwe ontwikkelingen welke zijn gelegen binnen 200 meter van een transportas, waarover transport van gevaarlijke stoffen plaatsvindt, rekening te worden gehouden met ruimtelijke ontwikkeling

Op basis van het Bevt wordt onderscheid gemaakt tussen een volledige verantwoording en een beperkte verantwoording van het groepsrisico. Een volledige verantwoording kan achterwege blijven indien kan worden aangetoond dat:

- a. het groepsrisico, niet hoger is dan 0,1 maal de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico, of;
- b. het groepsrisico, gelet op de redelijkerwijs te verwachten verandering van de dichtheid van personen, met niet meer dan 10% toeneemt en;
- c. de oriëntatiewaarde, gelet op de dichtheid van personen, niet wordt overschreden.

Een beperkte verantwoording houdt wel rekening met de effecten van een calamiteit en vindt alleen plaats als het plangebied binnen het invloedsgebied (effectgebied) van transportassen is gelegen.

Indien sprake is van een volledige verantwoording dienen maatregelen ter beperking van het GR, alternatieve ruimtelijke ontwikkelingen met een lager GR en mogelijkheden en voorgenomen maatregelen ter beperking van de omvang van een calamiteit te worden overwogen.

Uit het onderzoek uitgevoerd door de OMWB is gebleken dat met betrekking tot het transport over de weg (N639) kan worden volstaan met een beperkte verantwoording van het groepsrisico.

Verantwoording groepsrisico buisleidingen:

Omdat in de directe omgeving van het plangebied geen buisleidingen zijn gelegen die relevant zijn voor het aspect externe veiligheid, is verantwoording van het groepsrisico voor buisleidingen niet aan de orde.

2. Verantwoording groepsrisico

2.1 Toelichting

Voor het groepsrisico moet worden beschouwd welke populatie mogelijk wordt getroffen door een ongeval met gevaarlijke stoffen, in onderhavige situatie een ongeval (warme BLEVE) met een tankwagen/ketelwagon gevuld met brandbare gassen (LPG) op de provinciale weg N639 of een ongevalsscenario met toxische stoffen (vervoer over de provinciale weg). De gevolgen van de herziening van het bestemmingsplan voor het groepsrisico zijn bekend en vormen samen met de aanwezige mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een calamiteit en de mogelijkheden tot zelfredzaamheid van in de nabijheid aanwezige personen, de basis voor de verantwoording groepsrisico.

2.2 Inrichtingen

LPG-tankstation Michielsen, Baarleseweg 43 te Chaam

Binnen de invloedsgebieden van het LPG-reservoir en het vulpunt zijn woningen, bedrijven en detailhandel gelegen.

In het zogenaamde LPG-convenant is met de LPG-branche afgesproken dat verbeterde vulslangen zouden worden gebruikt en dat LPG-tankwagens worden voorzien van een hittewerende coating.

Door deze maatregelen worden risico's (zowel plaatsgebonden- als groepsrisico) verminderd. Verbeterde vulslangen worden inmiddels toegepast en de LPG-tankwagens zijn voorzien van een hittewerende coating.

De regelgeving zal hierop nog worden aangepast. Dat wil zeggen dat toepassing van deze maatregelen indien mogelijk wordt voorgeschreven, danwel alternatieve of aanvullende maatregelen, zodanig dat het beoogde gereduceerde risico, in de nabije toekomst, wordt gerealiseerd.

Op 11 juli 2010 is een groepsrisicoberekening uitgevoerd ten behoeve van de vestiging van de Action als de mogelijke voor oprichting van Bristol aan de Baarleseweg 44 gelegen binnen het invloedsgebied.

Uitgaande van de Revi 2004 (zonder verbeterde vulslangen en LPG-tankwagens en zonder hittewerende coating) ligt het groepsrisico $0,85 \times OW$. Wanneer we uitgaan van de Revi 2007 (met verbeterde vulslangen en LPG-tankwagens met hittewerende coating) bedraagt het groepsrisico $0,12 \times OW$.

In beide situaties is het groepsrisico onder de oriënterende waarde gelegen. Aangezien het bestemmingsplan conserverend van karakter is, kan worden geconcludeerd dat het groepsrisico niet toeneemt als gevolg van het plangebied

2.3 Transport over de weg

De situatie ter hoogte van het plangebied is getoetst aan de vuistregels. Met behulp van deze vuistregels uit de Handleiding Risicoanalyse Transport en op basis van de in 2010 uitgevoerde "Inventarisatie vervoer gevaarlijke stoffen" is vastgesteld dat er ter hoogte van de N639, geen PR 10^{-6} bestaat en dat er geen overschrijding van de oriëntatiewaarde plaatsvindt. Het groepsrisico bedraagt $< 0,1 \times$ oriënterende waarde en neemt ten gevolge van het plangebied niet toe.

2.4 Maatregelen en alternatieven

Mogelijkheden om het groepsrisico als gevolg van het LPG-tankstation te reduceren worden al toegepast. Verbeterde vulslangen worden overall toegepast in Nederland en het aanlevering van LPG door tankwagens die zijn voorzien van een brandwerende coating vindt op dit moment ook plaats. In de praktijk is dus van een groepsrisico ruim onder de oriënterende waarde. Borging van deze maatregelen in wet- en regelgeving dient nog wel plaats te vinden, de Rijksoverheid heeft hiertoe regelgeving in voorbereiding.

De maximale doorzet van 500 m³ is reeds in de omgevingsvergunning van het LPG-tankstation vastgelegd. Overige maatregelen en/of voorzieningen zijn niet te treffen.

Het voorgestelde plan maakt gebruik van de huidige bestemmingsplancapaciteit (inclusief aanwezigheid winkelend publiek voor de winkelketens Bristol en Action). Het bestemmingsplan laat hierdoor geen toename van de bevolking toe. Hiermee is verzekerd dat het groepsrisico als gevolg van het plangebied niet zal toenemen. Overige voorzieningen of maatregelen zijn niet beschikbaar en vanwege de uiteindelijk beperkte hoogte van het groepsrisico niet noodzakelijk.

2.5 Bestrijding en beperking van omvang calamiteit

Om effectief en efficiënt hulp te kunnen bieden ten tijde van een ongeval zijn de opkomsttijd, de bereikbaarheid en de bluswatervoorzieningen van belang. De hulpverleningsdiensten moeten voldoende capaciteit beschikbaar hebben om alle effecten binnen een kort tijdsbestek te kunnen bestrijden.

Voor de onderhavige situatie is de opkomsttijd minder dan 8 minuten. Waarmee wordt voldaan aan de norm voor de opkomsttijden uit het Besluit Veiligheidsregio.

In de directe nabijheid van de risicobron (LPG-tankstation) zijn voldoende effectieve primaire bluswatervoorzieningen aanwezig.

Binnen de bebouwde kom van Chaam is er voldoende dekking van de WAS-installatie. Om een brand in het plangebied te kunnen bestrijden is het noodzakelijk dat er voldoende primair en secundair bluswater aanwezig is. Voor ruimtelijke ontwikkelingen, waarbij eveneens een omgevingsvergunning deelzaak bouwen noodzakelijk is, wordt de aanwezigheid van bluswater in het kader van deze vergunning getoetst. De planlocatie is goed bereikbaar voor voertuigen van hulpverleningsdiensten.

Het plangebied ligt binnen het dekkinggebied van een waarschuwings- en alarmeringsinstallatie. Dit kan worden gebruikt om de bevolking in geval van een calamiteit te waarschuwen.

Indien zich een scenario voordoet, zoals beschreven in haar advies, is de Veiligheidsregio Midden- en West Brabant voldoende ingericht om binnen het eerste uur materieel te kunnen leveren en de ramp te bestrijden. De medische hulpverleningscapaciteit is onvoldoende. Interregionale bijstand zal noodzakelijk zijn.

2.6 Zelfredzaamheid

De zelfredzaamheid geeft aan in welke mate de aanwezigen in staat zijn om zich op eigen kracht in veiligheid te brengen. Bij een ongeval met een explosieve stof of een brandbare vloeistof komt het neer op zo snel mogelijk op veilige afstand verwijderd raken van de plaats van de dreigende explosie of plasbrand.

De Veiligheidsregio adviseert om actief te communiceren met gebruikers/bewoners van het invloedsgebied over de risico's en mogelijk te nemen maatregelen. Dit vraagt om een actief beleid op het gebied van risico-communicatie. Burgers worden via de website van de gemeente Alphen-Chaam geïnformeerd over de diverse risico's en wordt verwezen naar de website crisis.nl, burgernet.nl, het Regionaal Crisisplan en de Risicokaart. Met bedrijven en andere betrokkenen wordt constructief en effectief gecommuniceerd. Van belang is dat alle benodigde informatie beschikbaar is en actueel blijft. Op het gebied van risicobeheersing stelt de Veiligheidsregio in haar beleidsplan zich ten doel extra inspanningen te verrichten op het gebied van risicocommunicatie. Samen met de andere Brabantse Veiligheidsregio's wordt hiervoor een plan ontwikkeld, waarbij gemeenten nadrukkelijk worden betrokken.